

2017/07

ONTVANGEN 26 APR. 2017

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Marnix Academie
T.a.v. dr J. Snippe
Postbus 85002
3508 AA UTRECHT

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

[REDACTED]

25 APR. 2017

Datum

Betreft besluit nevenvestiging hbo master Leren en Innoveren op locatie hogeschool de Kempel te Helmond

Onze referentie
1178745

Uw brief van
06 februari 2017

Uw referentie
17.001

Bijlagen

1

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Geachte mevrouw Snippe,

Met uw brief van 6 februari, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 8 februari, hebt u mij uw voornemen voorgelegd om de deeltijd hbo-masteropleiding Leren en Innoveren als bekostigde nevenvestiging in Helmond te verzorgen.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 24 maart 2017 (kenmerk 2017/07) negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit CDHO-advies, dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 (hierna: beleidsregel), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de deeltijd hbo-masteropleiding Leren en Innoveren als bekostigde nevenvestiging in Helmond te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluit is gelegen in artikel 7.17 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag niet voldoet aan het vereiste van artikel 15, eerste lid, onder b, van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Onze referentie
1178745

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen,
de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
dr. Jet Bussemaker
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. F.A. Hofman
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Hofman,

datum Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs
vrijdag 24 maart 2017 inzake de aanvraag Nevenvestiging van Marnix Academie ten behoeve van hbo
master Leren en Innoveren op de locatie van hogeschool De Kempel te Helmond.

onderwerp
advies Nevenvestiging
hbo
master Leren en Innoveren
op locatie hogeschool De
Kempel
Marnix Academie
Helmond

Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,
met vriendelijke groet,

ons kenmerk
2017/07

bijlagen
advies CDHO

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

Op 8 februari 2017 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) het voornemen ontvangen van Marnix Academie (kenmerk 17.001) om de hbo master Leren en Innoveren bij hogeschool De Kempel te Helmond tevens als bekostigde opleiding te verzorgen. De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum
vrijdag 24 maart 2017

onderwerp
Duurzame nevenvestiging
deeltijd hbo
master
Leren en Innoveren op locatie
hogeschool De Kempel
Marnix Academie
Helmond

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van Marnix Academie om de hbo master Leren en Innoveren bij hogeschool De Kempel te Helmond tevens als bekostigde opleiding te verzorgen.

ons kenmerk
2017/07

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

bijlage
beoordelingskader

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager biedt in Utrecht de hbo masteropleiding Leren en Innoveren aan en wil per september 2017 een permanente nevenvestiging in Helmond realiseren. De Marnix Academie heeft reeds een tijdelijke vestiging van deze opleiding in Helmond. Inmiddels zijn sinds de tijdelijke vestiging in 2014 enkele cohorten studenten opgeleid

Het betreft een deeltijdopleiding van 60 ECTS die wordt ondergebracht in het Croho onderdeel Onderwijs. De masteropleiding is bedoeld als opscholing voor 'teacher leaders' uit het primair, voortgezet, beroepsvoorbereidend en hoger beroepsonderwijs die een voortrekkersrol willen vervullen inzake innovatie bij hun werkgevers. Afgestudeerden van de opleiding kunnen op hun werkplek onderzoek als innovatiestrategie gebruiken.

De opleiding bestaat inhoudelijk uit programmalijnen en onderzoeksopdrachten die worden uitgevoerd bij de scholen waar de studenten in dienst zijn. De studenten passen de kennis toe door de context van de eigen school te onderzoeken en collectief praktijkonderzoek uit te voeren.

De opleiding is toegankelijk voor leerkrachten die minimaal twee jaar een baan in het onderwijs hebben van minimaal 0,5 fte. Toelating geschiedt door middel van

pagina 2 van 8 een toets, een gesprek met de opleider en een tripartite overeenkomst tussen student, werkgever en opleiding.

In het kader van het door het departement van OCW gefinancierde project Vierslagleren heeft de Marnix Academie samenwerkingsverbanden met een aantal andere hogescholen en worden tijdelijke experimenten uitgevoerd. Aanvrager doet een beroep op criteria a en b in art. 15 lid 1 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan criterium a in art. 15 lid 1 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium art. 15 lid 1 sub a Beleidsregel (behoefte)

Aanvrager stelt dat de master Leren en Innoveren aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

OCW streeft ernaar om meer masteropgeleiden voor de klas te krijgen (Lerarenagenda 2013-2020). De masteropleiding Leren en Innoveren sluit hier op aan. Momenteel heeft 20% van de leerkrachten in het primair onderwijs een masterdiploma (p. 14, Dashboard Lerarenagenda, bijlage bij Voortgangsrapportage Lerarenagenda 2015), terwijl gestreefd wordt naar 30% in 2020. Dit betekent dat van de 159.500 leerkrachten circa 4000 per jaar een masteropleiding zouden moeten doen, terwijl het momenteel maar 2550 per jaar zijn.

Op 23 juni vond een overleg plaats met de PO-Raad. De PO-raad onderschrijft het belang van master opgeleide leraren voor het primair onderwijs. Bovendien geeft circa 80% van de leidinggevenden in het po en vo aan dat hun school leraren stimuleert een wo-bachelor of hbo-/wo-master te (gaan) volgen.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Strikt genomen betreft de master Leren en Innoveren opscholing, waardoor de vraag is of werkgevers behoefte hebben aan opscholing van zittende leerkrachten in deeltijd en niet zozeer of nieuwe leerkrachten op de arbeidsmarkt nodig zijn. In het rapport Vraag en aanbod van nascholing voor leerkrachten in het primair onderwijs (p. 31, ResearchNed, 2015) komt naar voren dat 85% van de bevroegden behoefte heeft aan (extra) masteropgeleide leraren in hun teams. Onder zittende leraren bestaat een breed draagvlak voor hbo masters (p. 34). Zij zien de meerwaarde boven (S)EN opleidingen.

Volgens de regionale arbeidsmarktanalyse voor primair onderwijs (CAOP, 2016) zal in de zuidelijke regio de uitstroom in het primair onderwijs vanaf 2018 snel toenemen. Zowel de vervangingsvraag als de instroom zullen dalen. De instroom wordt naar verwachting kleiner dan de uitstroom. De master Leren en Innoveren biedt leerkrachten loopbaanontwikkeling waardoor de uitstroom van leraren mogelijk kan worden beperkt.

Aanvrager heeft DUO de opdracht gegeven om een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren. Het resultaat is de Rapportage haalbaarheidsonderzoek bestaande master (DUO Onderwijsonderzoek, 2016). Daaruit komt naar voren dat in de regio een brede vraag is naar leerkrachten die een master Leren en Innoveren hebben

pagina 3 van 6 behaald. Een ruime meerderheid van schooldirecteuren vindt een dergelijke professionaliseringsslag belangrijk en is positief over de master Leren en Innoveren in Helmond. Van de ondervraagde leerkrachten geeft 89% aan behoefte te hebben aan professionalisering en een kwart verwacht binnen enkele jaren een dergelijke opleiding te gaan volgen. De helft van deze leraren heeft een positieve mening over de master Leren en Innoveren in Helmond.

De commissie concludeert dat aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat er zowel een arbeidsmarkt als een maatschappelijke behoefte is voor afgestudeerden van deze opleiding. Opscholing middels de master Leren en Innoveren is belangrijk voor het behoud van voldoende leraren, de opleiding past binnen het stimuleringsbeleid van de overheid en sluit aan op de behoeften van scholen en leraren in de regio. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 15 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium art. 15 lid 1 sub b Beleidsregel (ruimte)

Er zijn geen prestatieafspraken, maar wel een aantal regionale initiatieven waar Hogeschool de Kempel in participeert. Aan inbedding in de regio is de afgelopen jaren hard gewerkt. Dit heeft geresulteerd in de commissie schoolbesturen, de drie stichtingen Vierslagleren, het project Samen Opleiden en de recent toegekende status van aspirant opleidingsschool. Deze initiatieven worden gecontinueerd en aangevuld met wensen en vragen uit het beroepen- en werkveld in de regio. Eén van die wensen betreft het voortzetten van de master Leren en Innoveren als bindmiddel om onderzoek, schoolontwikkeling en kennisdeling op regionaal niveau te realiseren.

Hogeschool de Kempel werkt samen met 7 andere hogescholen in de regio als aspirant opleidingsschool 'Van Peel tot Maas en van Dommel tot AA'. De samenwerking sluit aan bij de Strategische agenda hoger onderwijs en onderzoek 2015-2025 van OCW waarin de nadruk ligt op verbinding van hogescholen en samenleving, regionale samenwerking, sterke verbinding met de arbeidsmarkt en kennisbenutting.

Aangezien de opleiding niet aansluit op prestatieafspraken dient de aanvraag te voldoen aan alle elementen van criterium c in art. 6 van de Beleidsregel. Uit een onderzoek van ResearchNed in opdracht van de PO-raad blijkt dat SEN opleidingen minder in trek zijn (zie Tabel 2) en masters Leren en Innoveren in opkomst zijn omdat ze meer appelleren aan vaardigheden die leidinggevend en bestuurders van scholen belangrijk vinden.

Vanaf 8 februari 2017 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Marnix Academie om de master Leren en Innoveren ook in Helmond aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken.

Fontys Eindhoven heeft een zienswijze ingediend. Deze hogeschool is 15 km verwijderd van Helmond en biedt ook een master Leren en Innoveren aan. Fontys is van mening dat de tijdelijke nevenvestiging heeft gezorgd voor minder instroom bij de eigen master Leren en Innoveren. Deze is gedaald van 75 studenten in 2015 naar 57 studenten in 2016 (zie Tabel 1). Uit het haalbaarheidsonderzoek (DUO, 2016) blijkt dat drie kwart van de bevroegden de reistijd sterk laat meewegen in de

pagina 4 van 6 beslissing voor het volgen van een master. De afstand tussen beide instellingen bedraagt echter 15 km.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in de eigen en in verwante bekostigde opleidingen (zie Tabel 1 en 2). Opvallend is dat de instroom zowel bij de beoogde opleiding is gedaald als bij aanverwante opleidingen. Er is sprake van een algehele daling van masterstudenten op dit gebied terwijl in 2015 het aantal voor de master Leren en Innoveren wel aanzienlijk steeg ten opzichte van 2014 (zie Tabel 2). Mogelijk is de recente daling in het studentenaantal bij Fontys niet alleen te wijten aan de opleiding in Helmond maar ook aan de algehele daling van studenten bij masters Leren en Innoveren. Daarom acht de commissie het bezwaar van Fontys Eindhoven grotendeels gegrond.

Tabel 1. Instroom 1e jaar studenten MLI locatie Helmond periode 2014-2016

MLI instroom 1 ^o jaar	2014-2015	2015-2016	2016-2017
De Kempel Helmond	35	40	29
Fontys Eindhoven	?	75	57

Tabel 2. Overzicht instroom master (S)EN en LI

Naam	Naam instellingen	Instroom 2014	Instroom 2015	Instroom 2016
(Special) Educational Needs	Windesheim, Hogeschool Utrecht, Fontys	1939	1786	1563
Leren en Innoveren	Windesheim, Hogeschool Utrecht, Fontys, Marnix Academie, Driestar, Stenden, HS Rotterdam, Saxion, InHolland	283	424	346

In het haalbaarheidsonderzoek (DUO, 2016) is gekeken naar de gewogen deelname-intentie. Het blijkt dat 2% van de leerkrachten in het primair onderwijs en 1% in het voortgezet onderwijs de master zouden kunnen gaan volgen. Dit zijn voor de betreffende regio circa 260 leraren. Aanvrager maakt echter een minder optimistische prognose van de instroom in Helmond op grond van de instroom na van de afgelopen drie jaren. De schatting bedraagt 30 tot 40 studenten per jaar. De commissie acht deze prognose te rooskleurig vanwege de daling van inschrijvingen in de afgelopen twee jaar. Hoewel zowel leidinggevendenden als leerkrachten het belang van een hbo master inzien is de instroom in deze opleidingen gedaald. Daarom is een verwachte instroom van 20 tot 30 realistischer. Echter, de master Leren en Innoveren wordt ook in Eindhoven aangeboden. De verwachte instromers zouden daar ook terecht kunnen.

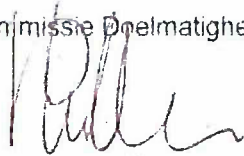
Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de master Leren en Innoveren in Helmond wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt gezien onvoldoende ruimte is om deze opleiding permanent in Helmond te vestigen.

Aanvrager heeft een beschrijving geleverd van de inbedding in de bestaande kennisinfrastructuur. Hogeschool de Kempel heeft 800 studenten en richt zich uitsluitend op het opleiden van leraren voor het basisonderwijs en biedt verschillende trajecten aan. De hogeschool heeft een gebouw met leslokalen, werkplekken, samenwerkingsplekken en ICT voorzieningen. Een mediatheek en elektronische leeromgeving zijn aanwezig.

pagina 5 van 6 Vestiging van de opleiding in Helmond heeft een negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod. De commissie concludeert dat er te weinig ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de opleiding blijvend in Helmond te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 15 van de Beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Aan de hand van de criteria genoemd in artikel 15 eerste lid in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 worden voornemens tot het vestigen van (een deel van) een opleiding in een andere gemeente beoordeeld op doelmatigheid. De nevenvestigingsplaats van een opleiding kan alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria in art. 15 lid 1 sub a en art. 15 lid 1 sub b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.

